

Čtení o Jaroslavu Haškovi Ohledávání 1919–1948

Antologii uspořádal, úvod napsal a bibliografii sestavil Luboš Merhaut (edice Antologie, sv. 3)

2014, vyd. 1.
168 stran

Naše cena: **151 Kč**
Běžná cena: ~~189 Kč~~

Kniha **Čtení o Jaroslavu Haškovi** představuje v chronologickém uspořádání kritické, polemické a bilanční články, které reagovaly na události posledních let života Jaroslava Haška, na jeho smrt, na vydávání, zpracovávání a recepci jeho děl, především Osudů dobrého vojáka Švejka za světové války. Texty z let 1919–1948 dokumentují pestrý a v mnohém protikladný dobový ohlas autorovy osobité tvorby i životní a mystifikační aktivity. Výběr z rozsáhlé literatury předmětu připomíná příspěvky a autory známé více (mj. Ivan Olbracht, Max Brod, Jaroslav Durych, Viktor Dyk, F. X. Šalda, Karel Poláček, Václav Černý, Jan Grossman) i méně (Jaroslav Kolman Cassius, J. O. Novotný, Stanislav Lom, Bohuslav Koutník, František Kovárna, Jan Löwenbach, Jindřich Pinkava aj.).

Antologie se soustředí na období, kdy se ve výkyvech a v sepětí s různorodými politickými a uměleckými směry a postoji utvářel kritický a literárněhistorický obraz Haškova díla. Prostřednictvím stále živých textů chce ukázat podnětné možnosti interpretace autorova spisovatelského naturelu a pojetí jeho slavné, nejednoznačné a stále znovu objevované postavy Švejka, ale i připomenout, jak vznikal odvozený fenomén tzv. švejkovství. Chce tedy rovněž naznačit povahu, dynamiku a některé charakteristické rysy umělecké a intelektuální diskuse v závislosti na proměnách situace české společnosti v průběhu tří desetiletí její existence.

Úvodní studie editora Luboše Merhauta představuje Haškovu recepci literárněkritickou i zpracování literárněhistorické, postihuje však rovněž samotnou podstatu Haškova díla. Celek antologie doplňuje oddíl **Bibliografie**, který poskytuje základní přehled o vydaných knihách Jaroslava Haška a především o literatuře o Haškovi: připomíná existující rozsáhlé haškovské bibliografie, které má čtenář k dispozici, a představuje **nejpodstatnější** knižní i článkové položky literatury předmětu i v pozdějších desetiletích, včetně nejnovějších textů.

Recenzovala prof. Annalisa Cosentino, Ph.D.

114 x 191 mm, brož., 168 stran
ISBN 978-80-87899-11-3
edice Antologie
Obálka a grafická úprava Jiří Císler

O editorovi antologie

LUBOŠ MERHAUT (1961) je literární historik a editor. S Institutem pro studium literatury spolupracuje od roku 2010, je jedním z jeho zakladatelů. Od roku 2006 působí v Ústavu české literatury a komparistiky FF UK, je členem redakce časopisu *Slovo a smysl*. Jako vědecký pracovník Ústavu pro českou literaturu AV ČR (1987 až 2010) se především autorsky a redakčně podílel na *Lexikonu české literatury* (mj. vedoucí redaktor 4. dílu, 2008). Knižně vydal monografii *Cesty stylizace* (1994) a studii *Knihy Josefa Čapka o umění* (2013), je spoluautorem publikace *V barvách chorobných. Idea dekadence a umění v českých zemích 1880–1914* (2006) ad. Je spoluorganizátorem souborů *Moderní revue 1894–1925* (1995), „*Na téma umění a život*“. *F. X. Šalda 1867–1937–2007* (2007) aj. Jako editor se mj. podílel na *Spisech Josefa Čapka a Arthura Breiského*, v rámci Institutu pro studium literatury spolupracuje na přípravě chybějících svazků *Souboru díla F. X. Šaldy*.

Resumé

The present volume of *Readings on Jaroslav Hašek* presents a chronologically ordered selection of critical, polemical and overview essays, thematically focused on the last years of Hašek's life, his decease and the publishing, editing and reception of his works, especially *The Good Soldier Svejk and His Fortunes in the World War*. The selections from 1919–1948 document the multifarious and often contradictory contemporary reception of Hašek's peculiar writing style as well as of his life career and his intentional mystifications. Out of the immense literature relevant for the topic, the selection recalls both well-known names (including Ivan Olbracht, Max Brod, Jaroslav Durych, Viktor Dyk, F. X. Šalda, Karel Poláček, Václav Černý, Jan Grossman) and neglected pieces (by Jaroslav Kolman Cassius, J. O. Novotný, Stanislav Lom, Bohuslav Koutník, František Kovárna, Jan Löwenbach, Jindřich Pinkava and others). The texts are accompanied by short profiles of the writers, with references to further links regarding the Hašek debate.

The anthology has its main focus in the period that created the established critical and historical image of Hašek's oeuvre. This happened in various oscillations and in interaction with diverse political and artistic tendencies. The commentaries remain alive and can direct us to insightful interpretations of Hašek's artistic temperament and of his own concept of the notorious, ambiguous and continually rediscovered character of Švejk – while also reminding us of the gradual constitution of the derived phenomenon of „playing a Švejk“ (*švejkovství*).

The Introduction by the editor reviews the reception of Hašek in literary criticism and academic literary history, while simultaneously offering an analysis of the essence of Hašek's oeuvre. Attached is the Bibliography, offering a survey of all the published works by Hašek, and even more importantly, of the available literature on Hašek: after referring to the already available and quite extensive Hašek bibliographies, it lists the most significant books, articles and essays on the subject also during the recent decades up to the present.

Obsah

Úvod LUBOŠ MERHAUT 5

EDUARD BASS **Vrchol mystifikace** 13

IVAN OLBRACHT **Osudy dobrého vojáka Švejka za světové války** 15

JAROSLAV KOLMAN CASSIUS **Spisovatel Jaroslav Hašek zemřel** 20

JINDŘICH VODÁK **Humorista Jaroslav Hašek** 23

MAX BROD **Dobry vojak Švejk** 26

KAREL TEIGE **O humoru, klaunech a dadaistech** 29

JOSEF KOPTA **Dobry vojak Jaroslav Hašek** 34

J. O. NOVOTNÝ **Rehabilitace Jaroslava Haška** 36

BOHUMIL MATHESIUS **Švejk kontra česká kritika
a literární historie** 42

JAROSLAV DURYCH **Český pomník (Dobry vojak Švejk)** 43

STANISLAV LOM **Poučení ze Švejka** 51

JOSEF KODÍČEK **O Švejkovi** 53

BOHUSLAV KOUTNÍK **Švejk u literárního raportu** 55

VIKTOR DYK **Hrdina Švejk** 63

JOSEF HORA **Útok na dobrého vojáka Švejka** 66

BOHUSLAV KOUTNÍK **Švejk běží ulicí** 69

F. X. ŠALDA **Jaroslav Durych, esejista** 73

F. X. ŠALDA **E. A. Longen: Jaroslav Hašek** 77

FRANTIŠEK KOVÁRNA **Proč právě Švejk?** 80

ERWIN PISCATOR **Epická satira (Osudy dobrého vojáka Švejka)** 86

KAREL POLÁČEK **Český humor v české kritice** 95

VÁCLAV ČERNÝ **Dobry vojak Švejk je představován
francouzskému publiku** 98

IVAN OLBRACHT **Deset let od Haškovy smrti** 103

ANTONÍN MATĚJ PÍŠA **Žižka, nikoli Švejk** 105

D36, JINDŘICH HONZL, VÍTĚZSLAV NEZVAL, VLADISLAV VANČURA,

KAREL TEIGE **Anketa: „Co je pro Vás Jar. Hašek“?** 108

JOSEF KODÍČEK **Něco o Haškovi a Švejkovi** 114

JAN LÖWENBACH **Dobry vojak Švejk na univerzitě** 117

JINDŘICH PINKAVA **Don Quijote a Švejk...** 120

JAN GROSSMAN **Kapitoly o Jaroslavu Haškovi** 123

Bibliografie

Práce Jaroslava Haška 134

Literatura o Haškovi a jeho textech 137

Ediční poznámka 155

Rejstříky

Jmenný rejstřík 156

Tematický rejstřík 159

O editorovi antologie 164

Resumé 165